

De inspraak over ontmoetingsplekken voor jongeren in De Bilt.

Vormgeving en (in)consistenties bij organisaties in De Bilt.

Yvonne van den Brand

Ruth Hengeveld

De inspraak over ontmoetingsplekken voor jongeren in De Bilt.

Vormgeving en (in)consistenties bij organisaties in De Bilt.

Bachelorthesis Pedagogische Wetenschappen

Yvonne van den Brand (5832071)

Ruth Hengeveld (5778581)

Datum: 20 juni 2016

Thesis Pedagogische Wetenschappen (200600042)

Universiteit Utrecht

Begeleider: Dr. C. Baerveldt

Samenvatting

In De Bilt is onderzoek gedaan naar de inspraak voor jongeren, over ontmoetingsplekken, in het jeugdnetwerk. In dit onderzoek staan de volgende vragen centraal: “Welke organisaties binnen het jeugdnetwerk zijn betrokken bij jongereninspraak over ontmoetingsplekken?”, “Hoe geven de organisaties binnen het jeugdnetwerk vorm aan jongereninspraak over ontmoetingsplekken?”, en “Welke overeenkomsten en verschillen bestaan er tussen de organisaties binnen het jeugdnetwerk?” Om deze vragen te onderzoeken zijn er negen informanten geïnterviewd aan de hand van halfopen interviews. Deze negen informanten werkten bij organisaties in het jeugdnetwerk, zoals de organisaties met een Christelijke inslag en jongerencentra. Daarnaast zijn er informanten geïnterviewd die in de wijk met jongeren te maken krijgen of zich bezighouden met jeugdbeleid in de gemeente, zoals een wethouder. Voor de analyse van de resultaten is er gebruik gemaakt van de volgende kernbegrippen: ‘ontmoetingsplekken van jongeren’, ‘betrokkenheid van jongeren’, ‘bereiken van jongeren en bereikt worden door jongeren’ en ‘effecten van sociale verschillen’. De resultaten tussen de organisaties in het jeugdnetwerk in De Bilt zijn veelzijdig als het gaat om inspraak over ontmoetingsplekken. Alle organisaties gaven aan dat jongeren zelf actief mee moeten denken over activiteiten om elkaar te ontmoeten. Een aantal organisaties zoeken daarnaast ook zelf contact met hun achterban om te brainstormen over nieuwe activiteiten. Bij de jongerencentra moet het initiatief meer vanuit de jongeren zelf komen wanneer ze een activiteit willen organiseren. De buurtsportcoaches hebben veel contact met jongeren die zelf te kennen geven iets te willen organiseren. Uit het onderzoek blijkt dus dat er overeenkomsten en verschillen bestaan in de manier waarop de organisaties binnen het jeugdnetwerk in De Bilt omgaan met inspraak van jongeren.

Abstract

In De Bilt we have investigated the participation of young people, in meeting places within the youth network. In this study, the following questions are discussed: "Which organizations within the youth network are involved in youth participation concerning meeting places?", "How do the organizations within the youth network shape participation of young people concerning meeting places?", and "What similarities and differences exist between the organizations within the youth network?". To investigate these questions, nine informants were interviewed, using semi-open interviews. These nine informants had been working in organizations in the youth network, including organizations with a Christian basis and youth centers. The informants who were interviewed are involved with young people in the neighborhood or engage with the youth policy in the municipality, as an alderman. For the analysis of the results, we have used the following key labels: ‘meeting places for young people’, ‘youth engagement’, ‘reaching young people and being reached by young people’ and ‘impact of social differences’. The results between the organizations in the youth network in De Bilt are versatile concerning to participation about meeting places. All organizations indicated that young people themselves should think actively about activities concerning meeting each other. Some organizations also seek contact themselves with their youth members to brainstorm about new activities. In youth centers, the initiative must originate from the young people themselves. The neighborhood sport coaches have extensive contact with young people who state that they want to organize an event themselves. Research therefore shows that there are similarities and differences in the way the organizations within the youth network in De Bilt are dealing with participation of young people.

Inleiding

Door de transitie van jeugdhulp van de Rijksoverheid naar de gemeenten zijn gemeenten sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor het aanbod van alle vormen van jeugdhulp binnen hun gemeente. Hierbij staat centraal dat er gebruik wordt gemaakt van de eigen kracht van ouders, jongeren en hun netwerk. In de nieuwe Jeugdwet wordt nadruk gelegd op cliëntparticipatie. Dit houdt in dat onder andere jongeren meer betrokken moeten worden bij hun eigen ondersteuningsproces. Het is niet de bedoeling dat er over jongeren gesproken wordt, maar met hen, om zo tot effectieve jeugdhulp te komen (Welling, 2015).

Uit een onderzoeksverslag van NJR (2009) blijkt dat 48% van de jongeren niet op de hoogte is van de mogelijkheid om mee te praten binnen hun gemeente over onderwerpen die zij belangrijk vinden. In het onderzoeksverslag worden enkele vragen gesteld over thema's waarvan jongeren het belangrijk vinden om hun mening over te geven. Jongeren geven aan de thema's 'vrijtijdsbesteding', 'sport toegankelijk maken' en 'inspraak voor jongeren' de drie belangrijkste thema's te vinden. Wanneer het om hun woonplaats of gemeente gaat geeft 40% van de jongeren graag hun mening over uitgaan, feesten en evenementen, 30% vindt het belangrijk om een mening te kunnen geven over ontmoetingsplekken, 27% vindt het belangrijk om mee te praten over winkels en markt, 26% van de jongeren vindt inspraak over recreatieplekken belangrijk en 23% van de jongeren geeft aan graag een mening te geven over sportmogelijkheden binnen de eigen gemeente (NJR, 2009).

Een groot deel van de jongeren, betrokken bij het onderzoek van NJR, weet niet of er een mogelijkheid is tot jongereninspraak binnen de eigen gemeente. De jongeren geven daarentegen wel aan dat zij graag hun mening zouden willen laten horen binnen hun eigen gemeente. Dit onderzoek zal zich gaan richten op jongereninspraak over ontmoetingsplekken binnen De Bilt en richt zich voornamelijk op jongeren van 15 tot 21 jaar. Er is gekozen voor De Bilt, omdat jongereninspraak voor deze gemeente een nieuw onderwerp is. Binnen de gemeente is er nog geen onderzoek gedaan naar jongereninspraak of bijvoorbeeld de kwaliteit van het jongerenennetwerk. In het bijzonder gaat het binnen dit onderzoek om de volgende deelvragen:

1. Welke organisaties binnen het jeugdnetwerk zijn betrokken bij jongereninspraak over ontmoetingsplekken?
2. Hoe geven de organisaties binnen het jeugdnetwerk vorm aan jongereninspraak over ontmoetingsplekken?
3. Welke overeenkomsten en verschillen bestaan er tussen de organisaties binnen het jeugdnetwerk?

Literatuurstudie

In deze sectie zal een theoretisch kader beschreven worden. Hierin wordt gekeken naar het belang van ontmoetingsplekken. Er zal uitgelegd worden hoe 'ontmoeting' tot uiting komt en welke verschillen er tussen jongeren gezien worden. Daarnaast wordt er gekeken naar het belang van participatie voor jongeren. De onderwerpen participatie, empowerment en maatschappelijke betrokkenheid zullen hierbij verder uitgediept worden. Dit alles zal gevolgd worden door een korte beschrijving van de consequenties uit dit theoretisch kader voor het onderzoek.

Wat is het belang van ontmoetingsplekken voor jongeren?

Ontmoeting bij jongeren in de vorm van activiteiten.

In de adolescentiefase worden relaties buiten het gezin steeds belangrijker voor jongeren. Zo vormen zij interpersoonlijke relaties op school en in een vriendengroep (Bronfenbrenner, 1979). Daarnaast zijn jongeren

actief in zowel gestructureerde- als niet-gestructureerde activiteiten waar zij ook relaties aangaan. Deze relaties en de daarbij ondernomen activiteiten kunnen gezien worden als vormen van ‘ontmoeting’ tussen jongeren.

Gestructureerde activiteiten, zoals sport worden veelal georganiseerd vanuit georganiseerde vrijetijdsvoorzieningen. Veel jongeren zijn hierin actief. Ouders spelen echter nog wel vaak een rol in de activiteiten die hun kinderen ondernemen. Zo is de betrokkenheid van beide ouders en de sociale integratie in de vriendengroep positief gerelateerd aan de volharding van jongeren om deel te nemen aan een activiteit (Denault & Poulin, 2008). Er zijn ook jongeren die deelnemen aan niet-gestructureerde activiteiten. Een vorm van dit soort activiteiten kan het bezoeken van een jongerencentrum of hangen op straat zijn. Jongeren die hiervoor kiezen hebben vaak arme relaties op school en met hun ouders. Het lijkt dan ook dat jongerencentra bijdragen aan een levensstijl waarin jongeren vatbaar zijn voor afwijkend gedrag. Echter, antisociaal gedrag wordt vooral verhoogd in centra waar al jongeren komen die dit gedrag vertonen. (Mahoney, Stattin, & Lord, 2004). Er is dan ook een verplaatsing waarneembaar van deelname aan gestructureerde activiteiten naar het nooit deelnemen aan zulke activiteiten of het hangen op straat. Positieve gevoelens over de thuissituatie lijken een bescherming te bieden tegen deze verplaatsing. Ook nu lijken ouders een rol te spelen (al is deze rol indirect) in de keuze van jongeren voor de invulling van hun vrije tijd, aangezien ouders invloed hebben op deze positieve of negatieve gevoelens bij jongeren (Persson, Kerr, & Stattin, 2007). Uit verschillende onderzoeken blijkt dus dat het actief kunnen zijn in verschillende activiteitsvormen voor jongeren erg belangrijk is.

Deelname aan activiteiten wordt dan ook in meerdere studies als positief beoordeeld (bijv., Scales, Benson, Leffert, & Blyth, 2000). Zo zien jongeren het deelnemen aan activiteiten als een manier om hun passie te vervullen en de dingen te doen die er voor hen toe doen. Ook blijkt het deelnemen aan activiteiten positief bij te dragen aan het versterken van het gevoel van support, empowerment en het stellen van een grens door niet-familiaire volwassenen bij jongeren (Roult, Royer, Auger, & Adjizian, 2016). Het is dus belangrijk voor jongeren om, buiten het gezin, deel te nemen aan activiteiten en anderen te ontmoeten. Echter, er zijn vele verschillen te zien tussen jongeren in de achtergrond van hun keuze voor activiteiten.

Jongeren en verschillen in activiteiten en achtergrond.

Verschillen tussen jongeren kunnen meerdere factoren omvatten. Zo is er het verschil in sekse, maar ook het verschil in sociaaleconomische- of etnische achtergrond. Deze verschillen kunnen invloed hebben op de keuze van een jongere voor deelname aan een activiteit in zijn/haar vrije tijd. Eén van de mogelijkheden voor jongeren om vrije tijd in te vullen is via bijvoorbeeld fysieke activiteiten, zoals sport (Denault & Poulin, 2008). Er zijn echter verschillen tussen jongens en meisjes als het gaat om motieven voor het deelnemen aan deze activiteiten. Zo voeren jongens gezondheid aan en is voor meisjes het sociale aspect belangrijk. Voor beide groepen zijn motieven die zich richten op het bereiken van iets en motieven die zich richten op het zijn van een “goed kind” belangrijk bij het uitvoeren van fysieke activiteiten (Kopcakova et al., 2015). Jongens vullen hun vrije tijd overigens vaker in met fysieke activiteiten dan meisjes, die hun vrije tijd vaker invullen met huiswerk en andere culturele activiteiten (Lee, Wu, & Lin, 2012). Daarnaast zijn de meeste voorzieningen in wijken, zoals basketbalveldjes en skateparken, gericht op jongens. Deze activiteiten zijn niet aantrekkelijk voor meisjes. Ook zijn deze activiteiten niet altijd aantrekkelijk voor jongeren met een andere etnische achtergrond, aangezien zij niet altijd bekend zijn met het doel van de voorziening (Roult et al., 2016). Ook sociaaleconomische factoren kunnen van invloed zijn op de vrijetijdsbesteding van jongeren en hun vriendengroepen. Minderheidsjeugd met een laag inkomen heeft een grotere kans op een leven in armoede. Ook wonen zij vaker in een onveilige

woonwijk, in onveilige huizen, leven in een eenoudergezin en genieten onderwijs op scholen met minder middelen (Evans, 2004). Toch geven jongeren uit achterstandswijken aan dat zij erg positief zijn over hun wijk en sociale contacten, maar kunnen hun sociale netwerken leiden tot criminaliteit of drugsgebruik bij jongeren (Visser, Bolt, & Van Kempen, 2014). Er zijn dus vele factoren die van invloed zijn op de keuze voor de invulling van vrije tijd.

Wat wel opvalt is dat jongeren het prettiger vinden om om te gaan met andere jongeren die op hen lijken op bijna elk sociaal gebied. Een reden hiervoor zou zijn dat een “gelijkgestemde” dezelfde culturele en sociaaleconomische karakteristieken deelt, waardoor men elkaar beter begrijpt en meer plezier heeft met elkaar bij gedeelde activiteiten (Ingram & Morris, 2007). Hierdoor ontstaan etnische vriendschappen binnen groepen en komt het minder voor dat er een mix ontstaat tussen jongeren met verschillende etnische achtergronden (Smith, Maas, & Van Tubergen, 2014). Hieruit blijkt dat het voor jongeren belangrijk is om om te gaan met anderen die op en lijken en er veelal homogene groepen ontstaan. Het is dan ook van belang om er rekening mee te houden dat er wel verschillen kunnen zijn in de keuze voor de soort van de activiteit tussen de groepen, maar dat de kans groot is dat er weinig tot geen verschillen binnen de groepen te vinden zijn.

Wat is het belang van inspraak voor jongeren?

Participatie door jongeren.

In 1969 beschreef Arnstein een participatieladder voor burgers uit de samenleving. Volgens Arnstein is een participatieladder voor burgers een andere beschrijving voor de eigen kracht van burgers en de manier waarop zij mee kunnen participeren. Ook zou de participatieladder ervoor moeten zorgen dat burgers die vaak buiten de boot vallen en zich niet gehoord voelen, toch weer betrokken worden bij de maatschappij. Tevens kunnen zij dan meedenken over politieke beslissingen. De participatieladder die Arnstein op heeft gesteld bestaat uit acht niveaus. Binnen deze acht niveaus kan een burger participeren. De eerste twee niveaus vormen een manier van participeren waarbij een burger eigenlijk maar weinig in te brengen heeft. Bij het eerste niveau gaat het er om dat de belangen van de burger beïnvloed worden door de overheid. Het tweede niveau wordt ook wel het ‘opvoeden’ van de burgers genoemd. De niveaus drie tot en met vier vallen onder een soort schijnparticipatie. Burgers worden al wel meer betrokken bij nieuwe ontwikkelingen, maar hun mening telt nog niet het zwaarste mee. Niveau drie bestaat hierbij uit het verlenen van informatie aan burgers, het vierde niveau gaat over consultatie van burgers en het vijfde niveau over inspraak voor en door burgers. Niveaus zes tot en met acht worden beschreven als een onderdeel van ‘burgermacht’. Bij niveau zes gaat het om de samenwerking met burgers als erkend medebelanghebbende. Bij niveau zeven gaat het over samenwerking met burgers als grootste belanghebbende en wanneer een burger mee participeert op niveau acht dan wordt hij gezien als de opdrachtgever (Arnstein, 1969). Deze participatieladder laat zien op welke niveaus een burger, dus bijvoorbeeld ook een jongere, kan mee participeren binnen de samenleving. Voor dit onderzoek kan dit van belang zijn om de verschillen tussen instellingen aan te duiden als het gaat om inspraak over ontmoetingsplekken.

Naast de participatieladder die Arnstein (1969) heeft ontworpen, is er een andere participatieladder beschreven door Hart (1995). Hart heeft zijn participatieladder gericht op kinderen en jeugdigen, dit is een belangrijk verschil ten opzichte van de participatieladder van Arnstein. De participatieladder van Hart heeft daarnaast ook acht niveaus (Hart, 1995). De niveaus komen grotendeels overeen met die van Arnstein, behalve dat de niveaus binnen de participatieladder van Hart meer gericht zijn op interacties tussen volwassenen en kinderen. Hart noemt daarnaast de eerste drie niveaus van participatie een vorm van participatie waarbij de

jongeren eigenlijk maar weinig in te brengen hebben. Daarnaast geeft Hart aan dat de niveaus vier tot en met acht allemaal al vormen zijn van participatie (Hart, 1995). Hij deelt dit niet verder onder in ‘schijnparticipatie’ en ‘burgermacht’, zoals Arnstein wel heeft gedaan.

Daarnaast heeft onderzoek aangetoond dat jongeren uit minderheidsgroepen zich eerder mengen in politieke vraagstukken en hier actief in gaan participeren wanneer zij hiertoe gemotiveerd worden door hun ouders (Verba, Schlozman, & Brady, 1995). Ook is er uit verschillende onderzoeken gebleken dat ouders een belangrijke rol spelen als het gaat om de politieke participatie van hun adolescente kinderen (Flanagan, Bowes, Jonsson, Csapo, & Sheblanova, 1998; Schulz, Ainley, Fraillon, Kerr, & Losito, 2010; Zukin, Keeter, Andolina, Jenkins, & Delli Carpini, 2006). Een onderzoek uit 2012 heeft aangetoond dat deze invloed van ouders sterker is bij hun adolescente dochters dan bij hun zoons (Cicognani, Zani, Fournier, Gavray, & Born, 2012). Het kan daarom van belang zijn dat ouders zich meer betrekken bij de participatie van hun jongeren in de samenleving. Hierdoor zouden jongeren meer gemotiveerd kunnen raken in het participeren in politieke vraagstukken.

Tevens toont een onderzoek van Diemer (2012) aan dat het bij het ontwikkelen van interventies voor jongeren altijd belangrijk is om een mogelijkheid te creëren om jongeren hierin mee te laten discussiëren. Op die manier worden de jongeren meer betrokken bij beleidsvorming. Ook raken ze mogelijk meer geïnteresseerd in politiek (Diemer, 2012). Het is dus van belang dat jongeren meer betrokken worden bij het opzetten van nieuwe interventies.

Empowerment en maatschappelijk betrokkenheid.

Empowerment wordt door Rappaport (1987) omschreven als een proces waarbij mensen stapsgewijs leren om hun eigen leven meer te beheersen. Burgers zien meer in dat ze hun eigen kracht in kunnen zetten in hun persoonlijke leven en hebben het gevoel dat ze mee kunnen participeren binnen hun gemeenschap. Deze participatie binnen een gemeenschap wordt vaak geuit in scholen, wijken, kerken en vrijwilligersorganisaties. Empowerment gaat over het psychologische besef dat burgers persoonlijke controle kunnen hebben en het besef dat burgers ook daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen, bijvoorbeeld binnen de politiek (Rappaport, 1987). Het bewust maken van jongeren van hun eigen kracht en hen empoweren kan belangrijk zijn om ze meer mee te laten participeren. Mogelijk krijgen jongeren hierdoor meer het gevoel dat ze mee mogen praten over activiteiten waar ze aan deelnemen. Ook raken ze mogelijk meer geïnteresseerd in inspraak.

Wanneer jongeren betrokken zijn binnen een gemeenschap bestaat de kans dat zij politieke en maatschappelijke vaardigheden ontwikkelen (bijvoorbeeld probleemoplossend vermogen en samenwerken). Ook werken jongeren die meer maatschappelijk betrokken zijn aan een ondersteunend sociaal netwerk. Daarnaast zouden zij meer vertrouwen hebben in de institutionele orde en zich meer betrokken voelen binnen de gemeenschap (Albanesi, Cicognani, & Zani, 2007). Ook zou maatschappelijke betrokkenheid een noodzakelijk component zijn voor het gezond functioneren van een persoon. Bovendien zou het ook een belangrijk onderdeel zijn voor een succesvolle overgang van adolescentie naar volwassenheid (Balsano, 2005; Flanagan & Levine, 2010; Paul & Lefkowitz, 2006). Het is dus van belang dat jongeren zo veel mogelijk gemotiveerd worden om maatschappelijk betrokken te raken binnen hun gemeenschap. Dit zou bij kunnen dragen aan een ondersteunend sociaal netwerk en zo zouden zij ook meer vertrouwen krijgen in de institutionele orde. Bovendien draagt het bij aan het gezond functioneren van een persoon.

Consequenties voor het onderzoek

Binnen het onderzoek is het van belang dat er gekeken wordt naar de behoeften van jongeren en verschillen tussen jongeren. Jongeren vormen steeds meer relaties buiten het gezin en bewegen zich dus ook steeds meer buiten het gezin. Daarnaast nemen ze graag deel aan verschillende activiteitsvormen. Daar moeten ook mogelijkheden voor zijn. Daarnaast is het zo dat niet alle jongeren hetzelfde zijn en er dus voor verschillende groepen mogelijkheden moeten zijn. Dit is ook belangrijk, omdat blijkt dat jongeren graag gelijkgestemden opzoeken en er daarom grote verschillen tussen groepen kunnen ontstaan. De vraag is dan: “Welke mogelijkheden zijn er op dit moment in gemeente De Bilt en richten zij zich op meerdere groepen jongeren?”

Het is ook van belang te kijken naar de manieren waarop jongeren betrokken worden en mogen zijn binnen de gemeente. Een participatieladder zal in dit onderzoek het beste als referentiekader gebruikt kunnen worden, omdat deze gericht is op inspraakmogelijkheden. Hierbij gaat het dan om op welk niveau een jongere zelf mag aangeven wat hij/zij zou willen. Als we het hebben over empowerment, dan gaat het om het zelf invloed mogen hebben op keuzes in je eigen leven en mogen uitgaan van je eigen kracht. Omdat dit gevoel van empowerment invloed heeft op het zelf kunnen en willen participeren is het voor organisaties belangrijk dat zij ook hiermee rekening houden. Dit zou dan ook in het onderzoek terug moeten komen.

Methoden

Design

Voor dit kwalitatieve onderzoek is gebruik gemaakt van halfopen interviews. Er zijn negen informanten geïnterviewd, namelijk: twee jongerenwerkers en een buurtsportcoach van MENS De Bilt, de wethouder die gaat over jeugdbeleid in De Bilt, een communicatieadviseur vanuit HGJB (een Christelijke organisatie die jongerenactiviteiten organiseert), twee jongeren uit De Bilt die bezig zijn zelfstandig een religieus jongeren centrum op te zetten, een lid uit een wijkraad in De Bilt die zich bezighoudt met jongeren en een jongerenwerker van Pharos (een Christelijke jongerenvereniging).

Steekproeftrekking

De populatie waar dit onderzoek zich op heeft gericht bestond uit alle jongeren tussen de 15 en 21 jaar binnen De Bilt en alle medewerkers van organisaties binnen het jeugdnetwerk in De Bilt. Er is gebruik gemaakt van een gestratificeerde steekproef, om zo een selectie te maken van personen binnen deze populatie. Een gestratificeerde steekproef is een steekproef waarbij er binnen de populatie naar een subpopulatie (een strata) wordt gekeken (Neuman, 2014). Dit houdt in dat er eerst een overzicht is gemaakt van de organisaties binnen het jeugdnetwerk in De Bilt en hierna is er geïnformeerd bij deze organisaties of er medewerkers zijn die direct contact hebben met jongeren en of zij open staan voor een interview.

Response

Er werden verschillende organisaties benaderd binnen De Bilt en met een aantal organisaties heeft er een interview plaatsgevonden, namelijk de volgende organisaties/personen: jongerenwerkers en een buurtsportcoach van MENS De Bilt, een communicatieadviseur van HGJB, een jongerenwerker van Pharos, de wethouder jeugdbeleid in De Bilt, een wijkraad lid die zich bezighoudt met jongeren en twee jongeren die bezig zijn met het oprichten van een religieus jongeren centrum. Er is ook contact opgenomen met jeugdzorgwerkers en middelbare scholen in De Bilt. Via de jongerenwerkers van MENS De Bilt is er contact opgenomen met

jongeren. Uiteindelijk hebben jeugdzorginstanties, middelbare scholen en de jongeren er voor gekozen om niet mee te werken aan het onderzoek.

Het interview

Om de data voor dit onderzoek te verzamelen is er gebruik gemaakt van halfopen interview. Het halfopen interview begon met een aantal persoonlijke gegevens, hierna kwamen van tevoren vastgestelde onderwerpen aan bod, de onderzoekers begonnen hierbij met een open vraag en bleven hierna doorvragen op het onderwerp (Baarda, De Goede, & Teunissen, 2009). De onderwerpen binnen het kwalitatief onderzoek waren: 'ontmoetingsplekken', 'betrokkenheid van jongeren' en 'het bereiken van jongeren/bereikt worden door jongeren'. Binnen deze onderwerpen werd bij 'ontmoetingsplekken' voornamelijk verder doorgevraagd naar of de vraag om een ontmoetingsplek voornamelijk vanuit de jongeren, of vanuit de organisatie kwam. Ook is er gekeken naar de verschillen in wensen over ontmoetingsplekken tussen jongens en meiden, etnische achtergrond en de sociaaleconomische status van jongeren. Bij 'betrokkenheid van jongeren' werd er doorgevraagd over de mogelijkheden voor jongeren om betrokken te worden bij het ontwikkelen van ontmoetingsplekken, hoe jongeren hierbij betrokken blijven en of er een vorm van medezeggenschap is voor de jongeren binnen een organisatie. Bij 'het bereiken van jongeren en het bereikt worden door jongeren' werd er doorgevraagd over hoe de organisatie jongeren bereikt wanneer zij bijvoorbeeld nieuwe ontmoetingsplekken willen oprichten en hoe jongeren in contact kunnen komen met de organisaties wanneer zij iets willen oprichten.

Een uitgewerkte versie van het instrument voor het halfopen interview, dat gebruikt is binnen dit onderzoek, is te vinden in bijlage 1.

Betrouwbaarheid en validiteit

Er is van alle interviews een audio-opname gemaakt en aan de hand hiervan is het interview uitgewerkt, op die manier is er bijgedragen aan de betrouwbaarheid van dit onderzoek. Ook is er triangulatie toegepast in dit onderzoek om het zo meer betrouwbaar te maken. Betrouwbaarheid is de mate waarin een meting onafhankelijk is van toeval (Baarda et al., 2009). Dit is gedaan door verschillende personen te interviewen. Hierdoor zijn er vanuit verschillende uitgangshoeken antwoorden gegeven op de onderzoeksvragen. Daarnaast zijn alle stappen die genomen zijn bij het verzamelen van de data, dataregistratie en de data-analyse volgens een bepaalde structuur gegaan. Zie hiervoor het instrument voor het halfopen interview in bijlage 1. Een probleem van betrouwbaarheid had kunnen zijn dat er misverstanden plaatsvonden in de communicatie tijdens het interview. Om dit probleem zo beperkt mogelijk te houden hebben de onderzoekers ervoor gekozen om alle interviews in duo's te doen. Wanneer er misverstanden plaatsvonden tijdens de communicatie dan kon één van beide onderzoekers nog ingrijpen en voor verduidelijking zorgen. Omdat de onderzoekers een beperkte tijd hadden om dit onderzoek uit te voeren is het niet mogelijk geweest om een erg groot aantal interviews af te nemen, hierdoor zijn de resultaten van het onderzoek mogelijk minder betrouwbaar. Door dit minder grote aantal interviews bestaat er een kans dat de resultaten wat vertekend zijn doordat sociale wenselijkheid van de informanten kan leiden tot verschillende resultaten. Er is getracht de belangrijkste overeenkomsten in de resultaten mee te nemen in dit onderzoek en er is daarom voor gekozen om 'uitschieters' in de resultaten wat meer op de achtergrond te laten.

Ook is er rekening gehouden met de validiteit van het onderzoek. Validiteit houdt in dat er, door middel van het gedane onderzoek, juiste uitspraken gedaan kunnen worden over het onderzoeksobject (Baarda et al., 2013). Er is in dit onderzoek bijgedragen aan de validiteit door zo veel mogelijk verschillende informanten te

zoeken voor het onderzoek. Echter, is er bijvoorbeeld weinig tot geen respons gekomen vanuit de jeugdhulpverlening en middelbare scholen. Terwijl zij mogelijk een ander beeld hebben van jongeren en hun behoeftes over inspraak en ontmoetingsplekken. Daarnaast is er ook een poging gedaan om in contact te komen met jongeren die overlast veroorzaken via één van de jongerenwerkers in De Bilt. Echter hebben deze jongeren uiteindelijk niets meer van zich laten horen en zijn zij daardoor ook niet geïnterviewd. De onderzoeksgegevens zouden meer valide zijn geweest wanneer er ook jeugdhulpverleners, docenten of begeleiders op scholen en jongeren die overlast veroorzaken betrokken waren geweest bij het onderzoek.

Dataverwerking en analyse

De analyse van de data is volgens de stappen verlopen die beschreven staan in onderstaande tabel.

Stap 1	Informatie uit interviews selecteren op relevantie
Stap 2	Relevante tekst gaan opsplitsen in fragmenten
Stap 3	Labelen van de tekstfragmenten
Stap 4	Ordenen en reduceren van de labels
Stap 5	Vaststellen van de geldigheid van de labels
Stap 6	Het definiëren van de labels
Stap 7	Vaststellen van de intersubjectiviteit
Stap 8	Beantwoorden van de vraagstelling

Met stap 1 wordt bedoeld dat er uit alle interviews informatie geselecteerd is op relevantie. Deze relevante informatie uit de interviews is opgesplitst in fragmenten bij stap 2. Fragmenten zijn korte stukjes tekst, vaak bestaande uit één of enkele zinnen. Vervolgens zijn er bij stap 3 labels geformuleerd en zijn de tekstfragmenten bij het meest bijpassende label geplaatst. Hierna zijn labels geordend en gereduceerd bij stap 4. Dit is gebeurd door kernbegrippen te formuleren en labels hieronder te plaatsen. Zo waren er uiteindelijk enkele kernbegrippen, waar verschillende kleinere labels onder vielen. Daarna is er gekeken naar de geldigheid van de labels en werden de labels vastgesteld. Hierbij is er nagegaan of het labelingsschema dekkend genoeg was voor het onderzoek. Bij stap 5 werd er ook gekeken of de informatie uit de interviews generaliseerbaar was naar bijvoorbeeld jongeren uit andere gemeenten. Bij stap 6 ging het er om dat alle kernbegrippen gedefinieerd werden, het moest voor de lezer duidelijk worden wat er precies werd verstaan onder ieder kernlabel. Stap 7 ging over het vaststellen van de intersubjectiviteit, dit houdt in dat er werd nagegaan in hoeverre de onderzoeksresultaten gekleurd waren door de persoon van de onderzoeker(s). Tot slot werd er bij stap 8 een antwoord gegeven op de onderzoeksvraag (Baarda et al., 2009).

Resultaten

Organisaties binnen het jeugdnetwerk

De organisaties die betrokken zijn geweest bij dit onderzoek en zich bezighouden met jongereninspraak over ontmoetingsplekken binnen het jeugdnetwerk in De Bilt zijn onder andere MENS De Bilt, Pharos, HGJB, Lifewirez, een wijkraad in De Bilt en de gemeente De Bilt zelf. Onder MENS De Bilt vielen onder andere de jongerenwerkers en buurtsportcoaches. De jongerenwerkers richtten zich voornamelijk op algemeen jongerenwerk, gaan de straat op en beheren de verschillende jongerencentra in De Bilt. De doelgroep bestond vooral uit ‘probleemjongeren’. De buurtsportcoaches richtten zich op mensen tot 85 jaar. Jongeren zijn hierin wel een specifieke doelgroep geweest. Bij deze groep werd gebruik gemaakt van een Cruiff Court en er werd

een sportaanbod aangeboden op middelbare scholen. Ook vertelde de buurtsportcoach dat er een jaarlijks beachvolleybaltoernooi georganiseerd wordt in De Bilt. Jongerenvereniging Pharos gaf aan een Christelijke vereniging te zijn in De Bilt dat zich voornamelijk richt op jongeren vanaf 19 jaar. Deze jongeren richtten hun eigen bijeenkomsten in met ontspannende activiteiten en gesprekken die maatschappelijk gericht zijn. De bijeenkomsten waren grotendeels gericht op het geloof. HGJB gaf aan een Christelijke koepelorganisatie te zijn die zich richt op jeugd. Zij opereren landelijk, maar staan een aantal jeugdgroepen uit De Bilt bij. Ook hier werden activiteiten georganiseerd die een combinatie vormen van 'fun en faith'. Lifewirez gaf aan een organisatie te zijn in wording, in september 2016 hopen zij hun eigen jongerencentrum in De Bilt te mogen openen. Twee jongeren zijn de kartrekkers bij het opzetten van dit jongerencentrum, zij hebben nauw contact met andere jongeren. Zij hebben een Christelijke achtergrond, maar richten zich niet enkel op die doelgroep. Binnen dit jongerencentrum gaat het om tot bezinning komen. Het jongerencentrum zal in principe open gaan staan voor alle jongeren, maar richt zich niet op hulpverlening. In De Bilt zijn ook verschillende wijkraden te vinden, binnen deze wijkraden wordt er ook aandacht besteed aan 'jeugd', jongeren mogen aanschuiven of met vragen komen bij de wijkraad. En tot slot houdt de gemeente De Bilt zich bezig met inspraak over ontmoetingsplekken. Er is binnen De Bilt een wethouder die zich onder andere focust op jeugdbeleid in de gemeente. Zij houdt zich bezig met inspraak en behoeften van jongeren.

Vormgeven van jongereninspraak over ontmoetingsplekken binnen het jeugdnetwerk

Ontmoetingsplekken van jongeren.

Er waren verschillen te zien in hoe de verschillende informanten ontmoetingsplekken benoemen en vormgeven. Zo gaven het HGJB, Pharos en Lifewirez een ontmoetingsplaats weer in de vorm van een ruimte waar een samenkomst kan plaatsvinden. Deze samenkomsten hebben een duidelijk doel, zoals zingeving, ontspanning of geloofsbeleving en vinden vooral binnen plaats.

Ook het jongerenwerk van MENS De Bilt gaf aan fysieke ontmoetingsplaatsen te hebben in de vorm van een gebouw (jongerencentra). Het blijkt echter dat de manier waarop jongeren binnen deze setting hun inspraak laten gelden anders is. Zij zijn vooral geïnteresseerd in feesten en alcohol. Dat brengt moeilijkheden met zich mee, omdat jongeren nog geen alcohol mogen nuttigen voordat zij 18 zijn. Daarnaast proberen de jongerenwerkers deze jongeren een plek te bieden in de samenleving. Deze jongeren worden veelal benaderd op straat (door de jongerenwerkers) en geven vaak overlast. Het kost de jongerenwerkers erg veel moeite om deze jongeren uiteindelijk mee te laten participeren in de maatschappij.

Overlast was ook een fenomeen waar de wijkraad tegenaan liep. Er waren wel fysieke ontmoetingsplekken in de wijk (in de vorm van een jongerenontmoetingsplek (JOP)). Deze zijn echter verwijderd, omdat ze stuk gemaakt werden.

De buurtsportcoach gaf aan dat hij zich richt op meerdere doelgroepen (ook binnen de jongerengroep). Zo wordt hij ingezet, bij de jongerencentra en middelbare scholen voor workshops of trainingen. Maar ook in de wijken richt de buurtsportcoach zich op jongeren. Het Cruijff Court neemt daarbij een belangrijke plek in.

Doelgroep.

Het viel op dat de informanten allen betrokken zijn bij jongeren. Binnen de jongeren waren er echter nog verschillende groepen te onderscheiden. Zo blijkt dat jongeren bij HGJB en Pharos een Christelijke achtergrond hebben. Het zijn veelal blanke, Hollandse jongeren met weinig onderling verschil (hooguit in mate van geloofsbeleving). De organisaties hebben daar niet per definitie voor gekozen, het heeft vooral te maken met

de geloofsachtergrond. Al viel wel op dat de onderzoekers bij meerdere informanten werden uitgenodigd om deel te nemen aan activiteiten, zelfs zonder de achtergrond van de onderzoekers te kennen. Een verschil tussen jongens en meisjes in hun keuze voor activiteiten bij Pharos was niet duidelijk terug te zien. Bij HGJB zag men een verschil in betrokkenheid. Meisjes zouden verder zijn in hun ontwikkeling en zich met andere thema's bezighouden, zoals uiterlijk. Jongens zouden zich bijvoorbeeld meer richten op kracht en de indruk die zij achterlaten bij anderen.

Lifewirez was de enige organisatie met een Christelijke achtergrond die expliciet benoemde open te staan voor iedereen, ongeacht achtergrond en afkomst. Zij gaven juist aan de dialoog tussen de verschillende culturele- en geloofsachtergronden heel interessant te vinden. Daarnaast gaven ze aan dat iedere jongere zelf de keuze heeft waar hij of zij aan deelneemt. Zij zagen wel terug dat jongens graag erg fysiek actief zijn. Meisjes zijn meer gericht op de ontmoeting met elkaar en kunnen zich in principe heel goed vinden bij wat jongens aandragen.

De jongerenwerkers van MENS De Bilt gaven aan dat er in hun jongerencentra voornamelijk jongens komen. Meisjes zijn lastiger te bereiken. Jongens worden makkelijker 'gevonden' doordat zij meer externaliserend probleemgedrag vertonen en daardoor overlast veroorzaken. Ook de wijkraad gaf aan dat veel jongeren overlast veroorzaken. Het geslacht van deze jongeren komt echter niet duidelijk naar voren. Jongeren die gebruik maken van een jongerencentrum van MENS De Bilt komen vaak uit een lagere sociale klasse. Bij het jongerencentrum in De Bilt komen vooral Marokkaanse jongeren. Ook komen er een paar Nederlandse en Surinaamse jongeren. Bij het jongerencentrum in Maartensdijk komen alleen maar Nederlandse jongeren. Dat komt omdat Maartensdijk uit een volledig blanke gemeenschap bestaat. Een verschil in keuze voor activiteiten is niet te zien. Alle jongeren, ongeacht sekse, willen in het jongerencentrum vooral feesten en alcohol kunnen nuttigen.

Ook de wethouder zag de behoefte naar alcohol bij jongeren terug. Zij gaf aan dat dit het moeilijker maakt voor jongeren om een plek te vinden waar zij ook 'mee mogen doen'. De wethouder gaf aan dat het aantrekkelijker zou zijn, wanneer jongeren gebruik mogen maken van multifunctionele plekken (zoals een centrum met o.a. sportfaciliteiten, een bar en een ontmoetingsruimte voor de jongeren) of al bestaande plekken, zoals cafés met openingsmomenten voor jongeren (waar dan geen alcohol geschonken mag worden). De groep jongeren die aanwezig was bij een georganiseerde inspraakmiddag vanuit de gemeente was erg divers. De wethouder zag wel een duidelijk niveauverschil tussen jongeren. Dat heeft echter te maken met de verschillende scholen waarvan de jongeren afkomstig waren.

De buurtsportcoach zag bij het organiseren van sportactiviteiten op de middelbare scholen wel verschillen in niveaus. Zo willen jongeren uit lagere niveaus bijvoorbeeld graag kickboksen, terwijl daar bij jongeren uit hogere niveaus helemaal geen behoefte aan is. Ook zag hij een verschil tussen jongens en meisjes, al groeien de jongeren wel steeds meer naar elkaar toe. Er zijn nu bijvoorbeeld ook steeds meer meisjes die deel willen nemen aan kickboksen.

Jongereninspraak en het bereiken van jongeren.

HGJB gaf aan dat ze graag zien dat jongeren zelf initiatief nemen op lokaal niveau en hun verantwoordelijkheid oppakken. Jongeren zijn betrokken bij het ontwikkelen van activiteiten. Er zijn daarnaast focusgroepen met jongeren waarbij de behoeften van jongeren worden besproken en waar jongeren op dat moment mee zitten. Vanuit HGJB werd aangegeven dat zij jongeren betrekken bij het organiseren van

activiteiten door de jongeren die in hun bestand staan op te bellen. Ook hebben zij een Facebook-pagina met 3700 jongeren. Wanneer hier iets gevraagd wordt aan de jongeren dan wordt hier altijd actief op gereageerd. Echter is alles wat georganiseerd wordt door HGJB top-down geregeld. Dit komt omdat de vereniging landelijk opereert en het lukt nog niet echt om bottom-up reacties te krijgen van jongeren.

Vanuit de jongerenwerkers van MENS De Bilt werd aangegeven dat jongeren zelf participeren in het organiseren van activiteiten. Zij moeten dit zelf doen, omdat de jongerenwerkers niets meer voor de jongeren organiseren. Ook gaven de jongerenwerkers aan dat inspraak of medezeggenschap niet zal werken bij de jongeren waar zij mee werken. Het zou niet passen bij deze jongeren om bij elkaar te gaan zitten en ergens over te vergaderen.

De oprichters van Lifewirez gaven aan dat het initiatief voor een jongerencentrum en het ontmoeten daarin is gekomen vanuit één van de jongeren. Als het gaat om betrokkenheid van jongeren dan nemen sommige jongeren niet graag het initiatief, maar vinden het wel prettig dat de organisatoren aandacht aan hen besteden en contact met hen houden. Er worden momenteel brainstormavonden georganiseerd voor het nieuwe jongerencentrum. Bij die brainstormsessies komen ongeveer 20 jongeren. Daarnaast is de organisatie nog zo klein dat de organisatoren nog dicht bij de jongeren staan, zo worden signalen snel opgevangen en daarom is medezeggenschap op dit moment nog niet echt nodig. Het doel is wel dat jongeren in de toekomst zelf dingen op gaan zetten. Daarnaast gaven de oprichters van Lifewirez aan dat er jongeren zijn weggevallen sinds ze geen vaste plek meer hebben om samen te komen. De oprichters van Lifewirez gaven aan wel actief bezig te zijn in het één-op-één ontmoeten van jongeren. Zij gaven aan dat er ook een paar risicofactoren zijn waar het jongerencentrum mee te maken kan krijgen. Het is bijvoorbeeld een Christelijk jongerencentrum, dat zichzelf openstelt voor alle jongeren. Maar het jongerencentrum is alleen bereikbaar via de plaatselijke kerk, waardoor het voor sommige jongeren mogelijk een drempel kan vormen.

De jongerenwerker van Pharos gaf aan dat ongeveer één keer per jaar met jongeren besproken wordt hoe het gaat en of er iets moet veranderen bij de activiteiten. De thema's op de avonden worden door de jongeren zelf bedacht, het zijn vaak onderwerpen die hen interesseren. Er is niet echt een inspraakorgaan in de groep. Er is binnen de kerk een jeugdraad voor alle begeleiders van de jeugdgroepen. Zij vormen afgevaardigden van de verschillende groepen. Van hieruit worden verschillende maatschappelijke activiteiten georganiseerd, zoals een kerstviering of inzamelingsacties voor een goed doel. De groep, of een aantal deelnemers daarvan, worden wel geacht hieraan deel te nemen.

Ook binnen het buurtsportwerk komt eigen initiatief terug. De buurtsportcoach van MENS De Bilt vertelde over het community program van Cruijff. Jongeren worden op straat actief aangesproken door de buurtsportcoaches met de vraag om iets te organiseren in hun eigen wijk. Hierbij was het van belang dat jongeren weer het gevoel zouden krijgen iets te kunnen, zoals het organiseren van een toernooi. Jongeren moeten hierbij zelf initiatief nemen om iets te organiseren, in acht tot tien weken worden zij geholpen door een buurtsportcoach. Als het gaat om het organiseren van een sportevenement door jongeren, moeten de jongeren wel zelf contact opnemen met de gemeente, bijvoorbeeld om een vergunning aan te vragen. Daarnaast mogen jongeren hun wensen aangeven in welke sporten zij graag terug zouden zien komen tijdens bewegingsonderwijs op de middelbare school.

De wijkraad gaf aan dat jongeren hun eigen plek kiezen waar zij willen samenkomen. Ook de wethouder erkende dit. Zowel de wijkraad als de wethouder gaven aan ook mogelijkheden te zien in het zoeken

naar een plek voor jongeren waar zij heen kunnen. Deze plek moet de juiste openingstijden hebben en aantrekkelijk zijn voor jongeren. Daarnaast gaf de wijkraad aan ervoor open te staan om jongeren te ontvangen bij hun buurtbijeekkomsten, indien zij graag iets in zouden willen brengen.

Tot slot gaf de wethouder van jeugdbeleid aan dat de juiste volgorde zou moeten zijn dat het maatschappelijk initiatief of de behoefte vanuit de jongeren komt en niet vanuit de politiek. Bij het formeren van het nieuwe jeugdbeleid zijn jongeren betrokken geweest. Er werd hiervoor een bijeenkomst georganiseerd waarbij een aantal jongeren aanwezig waren, zij gaven echter aan daar niet vrijwillig te zitten. De jongeren waren echter wel nieuwsgierig en vonden het belangrijk dat er met hen gepraat werd over jeugdbeleid in de gemeente, hierbij vonden zij vooral ontmoetingsplekken belangrijk. Daarnaast gaf de wethouder ook aan dat jongeren inspraak over een concreet thema leuk vinden. De wethouder houdt maandelijks een wethouderspreekuur in Maartensdijk. Hier kunnen allerlei vragen gesteld worden door inwoners uit de gemeente. Hierbij is er een tijdje geleden ook een jongere geweest die met een initiatief kwam om een jongerencentrum op te gaan richten. Als er een initiatief is vanuit de jongeren weten zij de gemeente dus wel te vinden.

Overeenkomsten en verschillen tussen de organisaties

Tussen de organisaties kwam een aspect voornamelijk overeen als het gaat over jongereninspraak. Dat is dat alle organisaties het belangrijk vonden dat het initiatief vanuit de jongere zelf komt. Enkele organisaties gaven aan dat dit noodzakelijk is binnen hun organisatie, zoals de jongerencentra van MENS De Bilt, waar geen activiteiten meer voor jongeren worden georganiseerd, maar alleen nog door jongeren zelf. Daarnaast gaf ook de buurtsportcoach aan dat de activiteiten op het Cruijff Court vanuit de jongeren zelf georganiseerd worden. Ook bij de jongerenvereniging Pharos viel op dat zij, als jongeren, zelf beslissen waar ze het over willen gaan hebben. Bij andere organisaties kwam naar voren dat het eigen initiatief nemen van jongeren daar voornamelijk werd gestimuleerd door de organisatie. Wanneer jongeren daar weinig initiatief toonden dan werd er alsnog wel iets georganiseerd.

Er waren enkele verschillen te vinden tussen de organisaties, als het gaat om inspraak over ontmoetingsplekken. Organisaties zoals HGJB, Pharos en Lifewirez gaven aan zelf contact met hun achterban te zoeken om te brainstormen over nieuwe activiteiten, dit doen zij via sociale media maar ook door brieven of mails te sturen naar hun achterban. Vanuit de jongerencentra van MENS De Bilt werd dit niet meer gedaan. Hier moet het initiatief meer vanuit de jongeren zelf komen wanneer ze een activiteit willen organiseren. Wanneer een jongere een activiteit wil organiseren bij een jongerencentrum van MENS De Bilt dan staat hier ook iets tegenover. Zij moeten dan eerst vijf keer helpen bij een maatschappelijke activiteit in de gemeente en daarna mogen zij hun eigen activiteit organiseren. Ook de buurtsportcoaches van MENS De Bilt gaven aan veel contact te hebben met jongeren die zelf te kennen geven iets te willen organiseren. Daarnaast organiseren zij zelf nog activiteiten die aansluiten bij het bewegingsonderwijs op de middelbare scholen in De Bilt. Geen van de organisaties gaf aan een officieel medezeggenschapsorgaan te hebben voor de jongeren, echter gaven de oprichters van Lifewirez wel aan dat zij dit wel in overweging zullen nemen wanneer hun groep jongeren een stuk groter wordt.

Als de resultaten vergeleken worden met de participatieladder van Arnstein (1969) dan kan daaruit geconcludeerd worden dat de jongerencentra van MENS De Bilt laten jongeren mee participeren op niveau 7 van de participatieladder. Dit houdt in dat de samenwerking met jongeren als grootste belanghebbende plaatsvindt.

Het jongerencentrum Lifewire laat jongeren op dit moment mee participeren op niveau 6 van deze participatieladder. Daarbij gaat het om samenwerking met burgers als erkend belanghebbende. Zodra zij van start gaan en mogelijk een medezeggenschapsorgaan gaan invoeren dan kan Lifewire stijgen naar niveau 7 of 8, afhankelijk van hoeveel invloed dit medezeggenschapsorgaan zal hebben. De buurtsportcoaches in De Bilt laten jongeren mee participeren op verschillende niveaus, bijvoorbeeld de activiteiten die georganiseerd moeten worden voor bewegingsonderwijs op de middelbare school, vinden plaats op niveau 4, jongeren hebben hier weinig inspraak, maar er vindt wel consultatie plaats van jongeren. De activiteiten die jongeren mogen organiseren op het Cruijff Court vinden daarentegen weer plaats op niveau 7 van de participatieladder.

Conclusie

De deelvragen die getracht werden te beantwoorden binnen dit onderzoek waren: “Welke organisaties binnen het jeugdnetwerk zijn betrokken bij jongereninspraak over ontmoetingsplekken?”; “Hoe geven de organisaties binnen het jeugdnetwerk vorm aan jongereninspraak over ontmoetingsplekken?” En de laatste deelvraag: “Welke overeenkomsten en verschillen bestaan er tussen de organisaties binnen het jeugdnetwerk?”

Om tot een antwoord op deze deelvragen te komen is er een kwalitatief onderzoek uitgevoerd. Hiervoor zijn negen informanten geïnterviewd. Er zijn diverse organisaties binnen De Bilt die zich bezighouden met ontmoetingsplekken voor jongeren. Zo zijn er jongerencentra van MENS De Bilt, meer gericht op straatjongeren, maar is er ook een jongerencentrum (in wording) dat zich meer bezighoudt met zingeving. Ook is er het Cruijff Court, dit is een plein in de Bilt waar jongeren hun eigen sportevenementen of sportactiviteiten mogen organiseren. Daarnaast zijn er nog jongerenontmoetingsplekken (JOP), dit zijn aangewezen plekken waar jongeren buiten mogen rondhangen. Voor veel jongeren is er in De Bilt wel een plek te vinden. Binnen de jongerencentra van MENS De Bilt worden er geen activiteiten meer georganiseerd voor de jongeren. Jongeren kunnen zelf te kennen geven dat zij iets willen doen in het jongerencentrum en mogen dit met behulp van de jongerenwerkers gaan organiseren. Hiertegenover staat wel dat de jongeren zeker vijf keer mee moeten helpen aan een maatschappelijke activiteit, voordat zij hun eigen activiteit mogen organiseren. Het jongerencentrum Lifewire, dat in september hoopt te openen, heeft actief contact met de achterban. Zij organiseren brainstormavonden om samen met jongeren te bespreken hoe het jongerencentrum ingericht zal moeten worden en wat voor activiteiten de jongeren leuk vinden. Ook overwogen zij, zodra het jongerencentrum geopend is en er mogelijk meer geïnteresseerden komen, om een vorm van medezeggenschap in te voeren voor de jongeren. De buurtsportcoaches, die onder andere betrokken zijn bij het Cruijff Court, ondersteunen ook jongeren die graag zelf een sportevenement of sportactiviteit willen organiseren. De buurtsportcoaches organiseren jaarlijks enkele activiteiten voor jongeren, zoals een beachvolleybal toernooi, bij deze organisatie worden jongeren niet expliciet betrokken. Wel worden jongeren gemotiveerd om zelf activiteiten te organiseren op het Cruijff Court.

Uit de literatuur blijkt daarnaast dat betrokkenheid van ouders bij activiteiten buitenshuis belangrijk is. Ook zou de motivatie door ouders belangrijk zijn bij het betrekken van jongeren bij de maatschappij. Er worden verschillen gevonden in de interesses van jongens en meisjes, deze worden beaamd door de informanten. Meisjes houden meer van rustige activiteiten, of ‘meidendingen’ en houden jongens meer van ‘stoere praatjes’ en fysieke activiteiten. Jongeren gaan vooral om met mensen van dezelfde achtergrond. Ook hebben sociaaleconomische factoren invloed op vrijetijdskeuze. De participatieladder zou organisaties aanmoedigen om burgers meer te betrekken bij de samenleving. Empowerment zou daarnaast mensen helpen om zelf invloed uit te oefenen op de maatschappij, dit wordt herkend binnen het jeugdnetwerk in de Bilt waar jongeren veelal hun

eigen activiteiten moeten organiseren omdat dit soms niet meer voor hen gedaan wordt. Dit sluit ook aan bij één van de jongerencentra die op dit moment nog in wording is. Een aantal jongeren is zelfstandig aan de slag gegaan met het opzetten van een jongerencentrum en oefenen hiermee zelf invloed uit op de maatschappij.

Discussie

Uit de conclusie viel op te maken dat er een aantal voorname uitkomsten uit dit onderzoek gehaald kunnen worden. Ten eerste blijkt dat alle organisaties jongeren ‘verantwoordelijk’ stellen voor de activiteiten waar zij zelf aan deelnemen. Echter, een medezeggenschapsorgaan werd maar door één organisatie als belangrijk genoeg gezien om dit ook daadwerkelijk in te gaan voeren voor de betrokken jongeren. De overige organisaties gaven aan dat jongeren hier toch niet aan mee zouden doen en dat er daarom geen officieel medezeggenschapsorgaan voor hen georganiseerd zou worden. De literatuur ondersteunt het belang van medezeggenschap voor jongeren, met name vanuit de kant van empowerment en de participatieladder. Hier kan dan ook uit opgemaakt worden dat het grootste gedeelte van de, binnen dit onderzoek geïnterviewde, organisaties hier nog echt een slag in kan maken. Hierin zou meer één lijn getrokken kunnen worden door de verschillende organisaties in De Bilt. Wanneer organisaties meer werk maken van medezeggenschap en inspraak zouden zij dus ook meer respons vanuit de jongeren kunnen verwachten.

Ten tweede viel op dat De Bilt behoorlijk investeert in het aanbieden van ontmoetingsplekken voor jongeren. Wat ook wel blijkt uit de interviews is dat het soms moeilijk is jongeren te binden aan een organisatie of om jongeren te vinden. Een duidelijke oorzaak werd hiervoor niet gevonden. De meeste informanten hadden ideeën over hoe zij het anders zouden willen. Echter, jongeren kiezen duidelijk zelf wat zij graag willen. En tussen de wens en het aanbod blijkt voor sommige jongeren een groot verschil te zitten. Dit is vooral het geval bij de jongeren die graag meer feesten willen met alcohol, maar zelf nog minderjarig zijn en dit niet legaal georganiseerd kan worden voor ze. Het is daarom lastig voor de gemeente om dit probleem op te lossen. Wel kwam de wethouder met een voorstel om jongeren wel toegang te bieden tot kroegen, maar dit op speciale tijdstippen te doen waarbij tijdens deze speciale ‘jongerentijden’ ook geen alcohol wordt geschonken. In de literatuur wordt er door Rappaport (1987) beschreven dat jongeren stapsgewijs leren om hun eigen leven meer te beheersen, dit noemde hij ‘empowerment’. Als vanuit het perspectief van empowerment gekeken wordt naar het creëren van ontmoetingsplekken voor jongeren dan zou dit dus ook meer vanuit de jongeren zelf georganiseerd moeten worden. Hier zouden de organisaties binnen De Bilt nog meer aandacht aan kunnen besteden. De literatuur is echter niet toereikend genoeg in hoe dit door organisaties het beste aangepakt kan worden.

In het onderzoek is gebruik gemaakt van halfopen interviews. In de setting zoals gebruikt in dit onderzoek is dit de beste keuze geweest, aangezien dit het mogelijk gemaakt heeft alle informatie te verkrijgen die nodig was om de onderzoeksvraag te beantwoorden. De vraag kan echter wel gesteld worden of de onderzoeksvraag hiermee beantwoord is? De vraag is naar mening van de onderzoekers beantwoord. Echter, er zal verder onderzoek nodig zijn om uit te zoeken hoe gemeente De Bilt ervoor kan zorgen dat de verschillen kleiner worden. Maar de vraag hierbij is, of het een probleem is dat er zoveel verschillen zijn? Elke organisatie, betrokken bij dit onderzoek, richt zich ook weer net op een andere doelgroep. Vaak is er ook een andere visie of doel. Dus, het verschil in consistenties hoeft dan ook weer geen probleem te vormen. Dat is aan de betrokken partijen om hierin een keuze te maken. Daarnaast is in de methodensectie al aangegeven dat er verwacht werd dat de sociale wenselijkheid een beperking zou kunnen vormen voor dit onderzoek. In principe heeft dit onderzoek een relatief lage steekproef kunnen trekken uit de populatie, hierdoor kan er een vertekend beeld zijn

ontstaan in de onderzoeksresultaten. Ondanks enkele verschillen tussen organisaties worden er ook overeenkomsten gezien. De enige ‘uitschieter’ die er werd gevonden is het geluid over overlast van jongeren vanuit de wijkraad. Mogelijk hebben de overige organisaties hier weinig problemen of last van. Dit vormt de enige beperking die de onderzoekers in de methodensectie al voorzien hadden.

De resultaten en conclusies van dit onderzoek zijn mogelijk deels overdraagbaar naar andere gemeenten. Echter, omdat dit onderzoek specifiek gericht is op organisaties en informanten, kunnen de resultaten niet als generaliseerbaar beschouwd worden voor andere gemeenten. Organisaties in het jeugdnetwerk binnen andere gemeenten zouden bijvoorbeeld vormen van inspraak over kunnen nemen vanuit de organisaties in De Bilt. Ook zou informatie tussen de gemeenten of de verschillende organisaties uitgewisseld kunnen worden. Dit biedt mogelijke leermomenten en eventuele mogelijkheden tot samenwerking. De vraag die hierbij gesteld kan worden is: “Wat werkt wel en wat werkt niet?”. Dit kan gemeente De Bilt, en de betrokken organisaties helpen in het verder ontwikkelen van jongereninspraak met betrekking tot ontmoetingsplekken.

Referenties

- Albanesi, C., Cicognani, E., & Zani, B. (2007). Sense of community, civic engagement and social well-being in Italian adolescents. *Journal of Community and Applied Social Psychology, 17*, 387-406.
doi:10.1002/casp.903
- Arnstein, S. R. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal of the American Institute of Planners, 35*, 216-224. doi:10.1080/01944366908977225
- Baarda, B., De Goede, M., Bakker, E., Peters, V., Fischer, T., Van Der Velden, T., & Julsing, M. (2013). *Basisboek kwalitatief onderzoek: Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*. Groningen, NL: Noordhoff Uitgevers.
- Baarda, D. B., De Goede, M. P. M., & Teunissen, J. (2009). *Basisboek kwalitatief onderzoek: Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*. Groningen, NL: Noordhoff Uitgevers.
- Balsano, A. B. (2005). Youth civic engagement in the United States: Understanding and addressing the impact of social impediments on positive youth and community development. *Applied Developmental Science, 9*, 188-201. doi:10.1207/s1532480xads0904_2
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and by design*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Cicognani, E., Zani, B., Fournier, B., Gavray, C., & Born, M. (2012). Gender differences in youths' political engagement and participation: The role of parents and of adolescents' social and civic participation. *Journal of Adolescence, 35*, 561-576. doi:10.1016/j.adolescence.2011.10.002
- Denault, A. S., & Poulin, F. (2008). Associations between interpersonal relationships in organised leisure activities and youth adjustment. *Journal of Early Adolescence, 28*, 477-502.
doi:10.1177/0272431608317607
- Diemer, M. A. (2012). Fostering marginalized youths' political participation: Longitudinal roles of parental political socialization and youth sociopolitical development. *American Journal of Community Psychology, 50*, 246-256. doi:10.1007/s10464-012-9495-9
- Evans, G. W. (2004). The environment of childhood poverty. *American Psychologist, 59*, 77-92.
doi:10.1037/0003-066X.59.2.77
- Flanagan, C. A., Bowes, J. M., Jonsson, B., Csapo, B., & Sheblanova, E. (1998). Ties that bind: Correlates of adolescents' civic commitments in seven countries. *Journal of Social Issues, 54*, 457-475.
doi:10.1111/j.1540-4560.1998.tb01230.x

- Flanagan, C. A., & Levine, P. (2010). Civic engagement and the transition to adulthood. *The Future of Children*, 20, 159-179. doi:10.1353/foc.0.0043
- Hart, R. A. (1995). The right to play and children's participation. In H. Shier (Red.), *The Article 31 Action Pack*. Birmingham, UK: Play-Train.
- Ingram, P., Morris, M. W., (2007). Do people mix at mixers? Structure, homophily, and the "life of the party". *Administrative Science Quarterly*, 52, 558–585. doi:10.2189/asqu.52.4.558
- Kopcakova, J., Dankulincova Veselska, Z., Madarasova Geckova, A., Kalman, M., Van Dijk, J. P., & Reijneveld, S. A. (2015). Do motives to undertake physical activity relate to physical activity in adolescent boys and girls? *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 12, 7656-7666. doi:10.3390/ijerph120707656
- Lee, C. J., Wu, C. S., & Lin, C. T. (2012). Leisure activity and coping with stress: Adolescents as case study. *Quality and Quantity*, 46, 979–991. doi:10.1007/s11135-012-9692-5
- Mahoney, J. L., Stattin, H., & Lord, H. (2004). Unstructured youth recreation centre participation and antisocial behavior development: Selection influences and the moderating role of antisocial peers. *International Journal of Behavioral Development*, 28, 553-560. doi:10.1080/01650250444000270
- Neuman, W. L. (2014). *Understanding research*. Harlow, UK: Pearson.
- NJR. (2009). *Jongeren & inspraak binnen hun gemeente: Onderzoeksverslag NJR Panel*. Verkregen van <http://www.youngworks.nl/wp-content/uploads/2011/01/NJRInspraakLangWeb.pdf>
- Paul, A., & Lefkowitz, B. (2006). *Engaging youth: A how-to guide for creating opportunities for young people to participate, lead and succeed*. Verkregen van Sierra Health Foundation website: http://www.sierrahealth.org/assets/files/reach/engaging_youth_report.pdf
- Persson, A., Kerr, M., & Stattin, H. (2007). Staying in or moving away from structured activities: Explanations involving parents and peers. *Developmental Psychology*, 43, 197-207. doi:10.1037/0012-1649.43.1.197
- Rappaport, J. (1987). Terms of empowerment/exemplars of prevention: Toward a theory for community psychology. *Journal of Community Psychology*, 15, 121-148. doi:10.1007/BF00919275
- Roult, R., Royer, C., Auger, D., & Adjizian, J. M. (2016). Development of adolescents' leisure interests and social involvement: Perspectives and realities from youth and local stakeholders in Quebec. *Annals of Leisure Research*, 19, 47-61. doi:10.1080/11745398.2015.1031805

- Scales, P. C., Benson, P. L., Leffert, N., & Blyth, D. A. (2000). Contribution of developmental assets to the prediction of thriving among adolescents. *Applied Developmental Science, 4*, 27-46.
doi:10.1207/S1532480XADS0401_3
- Schulz, W., Ainley, J., Fraillon, J., Kerr, D., & Losito, B. (2010). *Initial findings from the IEA international civic and citizenship education study*. Amsterdam, NL: IEA.
- Smith, S., Maas, I., & Van Tubergen, F. (2014). Ethnic ingroup friendships in schools: Testing the by-product hypothesis in England, Germany, the Netherlands and Sweden. *Social Networks, 39*, 33-45.
doi:10.1016/j.socnet.2014.04.003
- Verba, S., Schlozman, K. L., & Brady, H. E. (1995). *Voice and equality: Civic volunteerism in American politics*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Visser, K., Bolt, G., & Van Kempen, R. (2014). 'Come and live here and you'll experience it': Youths talk about their deprived neighbourhood. *Journal of Youth Studies, 18*, 36-52. doi:10.1080/13676261.2014.933196
- Welling, M. (2015). *Samen met jeugd en ouders: Duurzame participatie voor effectieve jeugdhulp: Een handreiking voor gemeenten*. Verkregen van NJi website:
<http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Samen-met-jeugd-en-ouders.pdf>
- Zukin, C., Keeter, S., Andolina, M., Jenkins, K., & Delli Carpini, M. X. (2006). *A new engagement? Political participation, civic life, and the changing American citizen*. New York, NY: Oxford University Press.

Bijlage 1

Opzet interview

Korte inleiding aan begin interview

Sinds de nieuwe wetgeving over Jeugdzorg is ingegaan, en de uitvoering van de Jeugdzorg bij de gemeenten is komen te liggen, zouden jongeren eigenlijk meer betrokken moeten worden bij de hulpverlening. Er zou meer met jongeren gesproken moeten worden over hun eigen ondersteuningsproces. Wat echter opvalt is dat de helft van de jongeren niet op de hoogte is van inspraakmogelijkheden. Hoewel ze er wel interesse in hebben, zo zouden ze graag mee willen denken over evenementen, ontmoetingsplekken, winkels, recreatieplekken en sportmogelijkheden. Binnen ons onderzoek richten we ons voornamelijk op de ontmoetingsplekken waar jongeren graag inspraak over zouden willen hebben.

Wij zijn Yvonne en Ruth en doen nu een pre-master pedagogische wetenschappen. Volgend jaar hopen we een master te kunnen gaan doen die zich onder andere richt op jeugdbeleid.

Om onze interviews goed uit te kunnen werken in ons onderzoek zouden we er graag een geluidsopname van willen maken. Deze opname wordt enkel gebruikt om de resultaten uit de interviews (anoniem!) te verwerken. Na afronding van dit onderzoek zullen de opnames dan ook worden verwijderd.

Vragen persoonlijke gegevens

- Leeftijd
- Opleiding
- Functie en hoe bent u binnen deze functie betrokken bij jongeren?

Interviewtopics

- Ontmoetingsplekken
- Sociale ontwikkeling jongeren
- Betrokkenheid jongeren
- Jongeren bereiken

Inhoudelijke topics

Bij sociale ontwikkeling jongeren:

- Waar liggen volgens u de behoeften van de jongeren?
- Wat hebben jongeren nodig, volgens u?
- Speelt de achtergrond (sekse, etniciteit of SES) mee in de keuze van vrijetijdsbesteding bij jongeren?
- Speelt de achtergrond (sekse, etniciteit of SES) mee in de vragen die jongeren stellen? Wat vragen jongeren zoal?

Bij ontmoetingsplekken:

- Hoe houdt uw organisatie / de gemeente zich bezig met ontmoetingsplekken voor jongeren?

Bij betrokkenheid jongeren:

- Hoe worden jongeren hierbij betrokken?
- Zijn hierbij verschillen te zien in sekse, etniciteit of SES?
- Met welke vragen kunnen jongeren bij u aankloppen?
- Wat gebeurt er met een vraag voor bijv. een activiteit of voorziening (dus geen hulpvraag)? Hoe gaat de organisatie ermee om?
- Is er een vorm van medezeggenschap voor jongeren? Hoe ziet deze eruit?

Bij jongeren bereiken:

- Hoe bereikt uw organisatie / de gemeente jongeren wanneer u ze wilt bereiken bij bijvoorbeeld besluitvorming over ontmoetingsplekken?
- Indien geen optie tot bereiken jongeren: Hoe zou uw organisatie / de gemeente in contact kunnen komen met jongeren om ze te betrekken bij besluitvorming?

Einde interview

Wij willen u hartelijk bedanken voor uw tijd en moeite.